

Voordracht voor de College vergadering van 12 oktober 2021

Portefeuille
Agendapunt

Kunst en Cultuur, Monumenten en Erfgoed (41)
D7

Geheim

Tekst van openbare besluiten
wordt gepubliceerd

Onderwerp

Voorgenomen besluit tot het aangaan van een vaststellingsovereenkomst strekkende tot restitutie van een kunstwerk van Kandinsky.

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het voorgenomen besluit tot het aangaan van een vaststellingsovereenkomst met de erven strekkende tot restitutie van het schilderij 'Bild mit Häusern' van Wassily Kandinsky (bijlage 1). Het betreft een voorgenomen besluit omdat de procedure in het kader van de Erfgoedwet nog eerst moet worden doorlopen alvorens een definitief besluit genomen kan worden.
2. In te stemmen met de publicatie van de kennisgeving in bijlage 2, waarmee de procedure wordt gestart in het kader van artikel 4.17 van de Erfgoedwet, waarin is bepaald dat een voorgenomen besluit tot vervreemding van een cultuurobject bekend moet worden gemaakt, opdat een ieder gedurende zes weken zienswijzen kan indienen over de vraag of het cultuurobject van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis is en onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlands cultuurbezit.
3. In te stemmen met het informeren van de gemeenteraad over de vaststellingsovereenkomst na ondertekening door alle partijen. Vanwege de eerdere bekendmaking van het voornemen tot restitutie ziet het college af van het bieden van de gelegenheid aan de gemeenteraad om – na het bereiken van overeenstemming over de concept-vaststellingsovereenkomst – hierover haar wensen en bedenkingen te uiten (zoals op 6 juli 2021 door uw college is besloten).
4. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de collegevoordracht en de bijbehorende bijlage 1 op grond van artikel 55, eerste lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid, onder b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur. De geheimhouding wordt opgelegd voor de duur van 20 jaar en uiterlijk tot 12 oktober 2041. De geheimhouding op bijlage 2 eindigt op het moment van publiceren van de kennisgeving.

Kernboodschap

Met de erven is overeenstemming bereikt over de tekst van de vaststellingsovereenkomst inzake de restitutie van het schilderij 'Bild mit Häusern' van Wassily Kandinsky. Het college wordt gevraagd in te stemmen met een voorgenomen besluit tot het ondertekenen van deze overeenkomst, om vervolgens het voorgenomen besluit tot vervreemding bekend te maken in het kader van de Erfgoedwet.

Bestuurlijke achtergrond

Op 6 juli 2021 heeft uw college besloten in te stemmen met het – in afwijking van het gemeentelijk beleid dat restitutieverzoeken voor bindend advies aan de Restitutiecommissie worden voorgelegd – in overleg treden met claimanten om overeenstemming over een vaststellingsovereenkomst te bereiken, waarvan de kern is dat de gemeente het kunstwerk 'Bild mit Häusern' van Wassily Kandinsky aan de erven restitueert.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Geheim

Wettelijke grondslag

Gemeentewet, artikel 160, eerste lid, sub d.

Gemeentewet, artikel 55, eerste lid.

Erfgoedwet, artikel 4.17.

Wet Openbaarheid Bestuur (Wob), artikel 10 lid 2 onder f en g.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Voorgenomen besluit

Op 6 juli 2021 heeft uw college besloten in te stemmen met het in overleg treden met verzoekers om overeenstemming over een vaststellingsovereenkomst te bereiken, waarvan de kern is dat de gemeente het kunstwerk 'Bild mit Häusern' van Wassily Kandinsky aan de erven restitueert. Dit overleg heeft geresulteerd in een concept-vaststellingsovereenkomst, waar de erven mee in kunnen stemmen. De concept-vaststellingsovereenkomst is bijgevoegd als bijlage 1.

Kern van de concept-vaststellingsovereenkomst is:

- De gemeente zal de eigendom van het kunstwerk overdragen aan de verzoekers gezamenlijk.
- De overdracht van het kunstwerk zal plaatsvinden in het Stedelijk Museum.
- Vanaf het moment van overdracht en levering van het kunstwerk aanvaarden de verzoekers alle rechten en verplichtingen ten aanzien van het kunstwerk, waaronder verzekering, risico's van schade en verlies, alle kosten van het inpakken en vervoeren van het kunstwerk en eventuele fiscale gevolgen verbonden aan de overdracht van het kunstwerk.
- De erven de procedure bij het gerechtshof zullen intrekken.

In verband met de nog te doorlopen procedure in het kader van de Erfgoedwet (inzake vervreemding erfgoed, zie beslispoint 2) betreft het hier een voorgenomen besluit en nog geen definitief besluit tot aangaan van de vaststellingsovereenkomst. Uw college wordt wel gevraagd in te stemmen met het voorgenomen besluit tot het aangaan van de vaststellingsovereenkomst. Met instemming tot het voorgenomen besluit is het mogelijk de procedure Erfgoedwet te starten.

Ad 2. Erfgoedwet

Indien het voornemen tot restitutie van het schilderij aan de verzoekers ten uitvoer wordt gebracht, raakt een kunstwerk uit het bezit van de gemeente. In de Erfgoedwet is bepaald dat een college van burgemeester en wethouders in een dergelijk geval een voorgenomen besluit tot vervreemding van een cultuurobject bekend moeten maken, waarna een ieder gedurende zes weken na de dag van bekendmaking van het voornemen zienswijzen kan indienen over de vraag of het cultuurobject of de verzameling van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis is en onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlands cultuurbezit. Gedurende deze termijn mag niet worden overgegaan tot vervreemding van het cultuurobject. Na deze termijn worden ingediende zienswijzen door het college van burgemeester en wethouders beoordeeld. Indien de zienswijzen daar aanleiding toe geven, kan advies worden gevraagd aan een commissie van onafhankelijke deskundigen. Deze commissie kan een oordeel geven over de mate waarin het cultuurobject bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis heeft en onvervangbaar en onmisbaar is voor het Nederlands cultuurbezit.

De procedure in het kader van de Erfgoedwet moet worden doorlopen alvorens een definitief besluit tot aangaan van de vaststellingsovereenkomst door uw college kan worden genomen. In het gunstigste geval duurt deze procedure 6 weken (termijn voor het indienen van zienswijzen), maar kan langer duren indien er zienswijzen worden ingediend. Het college dient dan een beoordeling te geven van deze zienswijzen (duur circa 4 weken). Indien de zienswijzen daar aanleiding toe geven, dient nog een commissie van experts om advies gevraagd te worden (duur onbekend). Indien het advies van de commissie de strekking heeft dat het een cultuurogoed betreft van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis dat onvervangbaar en onmisbaar is voor het Nederlands cultuurbezit, moet hiervan ten minste dertien weken voordat wordt overgegaan tot vervreemding melding worden gemaakt aan de minister van OCW.

Op basis van beslispunt 1 wordt nu voorgesteld de procedure in het kader van artikel 4.17 van de Erfgoedwet te starten met de publicatie van de kennisgeving in bijlage 2.

Ad 3. Informeren raad

Op 6 juli 2021 heeft uw college bepaald dat – na het bereiken van overeenstemming over de concept-vaststellingsovereenkomst – de gemeenteraad de gelegenheid zal worden gegeven om hierover haar wensen en bedenkingen te uiten. Nu de concept-vaststellingsovereenkomst gereed is, zou dit het moment zijn om de raad haar wensen en bedenkingen te laten uiten. Op 26 augustus 2021 is al het voornemen tot restitutie publiek gemaakt door middel van een raadsbrief (ter kennisname op agenda commissie KDD 22 september 2021). Er zijn door de leden van de raadscommissie geen vragen gesteld en zij hebben ook geen opmerkingen geplaatst bij het voornemen om rechtstreeks te restitueren. Om die reden kan nu afgezien worden van het bieden van de gelegenheid aan de gemeenteraad om haar wensen en bedenkingen over de concept-vaststellingsovereenkomst te uiten (zoals op 6 juli 2021 door uw college was besloten) en wordt uw college nu gevraagd om in te stemmen met het informeren van de gemeenteraad over de vaststellingsovereenkomst na ondertekening door alle partijen.

Ad 4. Geheimhouding

De geheimhouding op het collegebesluit en bijlage 1 wordt opgelegd tot 12 oktober 2041 op basis van artikel 10 lid 2 sub b en g (voorkomen van onevenredige benadeling) van de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob) omdat openbaarmaking van deze voordracht en bijlage 1 de economische, financiële en/of juridische positie van de gemeente en de instellingen die de Collectie Amsterdam beheren kunnen schaden. De geheimhouding op bijlage 2 eindigt op het moment van publiceren van de kennisgeving.

Participatie

N.v.t.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

N.v.t.

Binnen de gemeente

Agendapunt D7

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de College vergadering van 12 oktober 2021

Buiten de gemeente

Het voorgenomen besluit tot het aangaan van een vaststellingsovereenkomst met de erven over restitutie van het schilderij 'Bild mit Häusern' van Wassily Kandinsky zal in het kader van artikel 4.17 van de Erfgoedwet bekend worden gemaakt.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2021-104885	Advies (pdf)
AD2021-104859	Bijlage 1 - Concept-vestigingsovereenkomst - GEHEIM.docx (msw12)
AD2021-104861	Bijlage 2 - Kennisgeving Erfgoedwet - Vervreemding Kandinsky.docx (msw12)
AD2021-102779	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Kunst en Cultuur, ^{5.1.2,e} [redacted], o6 ^{5.1.2,e} [redacted]
^{5.1.2,e} [redacted]@amsterdam.nl

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten
